

Jakelussa mainitut

Patenttilainsäädännön uudistamista valmistelewan työryhmän asettaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää jakelussa mainittuja organisaatioita nimeämään jäsenen patenttilainsäädännön uudistamista valmistelevaan työryhmään.

Ministeriö huomioi työryhmän kokoonpanossa tasa-arvolain edellyttämän sukupuolijakauman. Tämän vuoksi organisaatioita pyydetään nimeämään sekä nais- että miesehdokas. Jos organisaatio ei voi nimetä sekä nais- että miesehdokasta, pyydämme perustelemaan, miksi ei ollut mahdollista esittää kummankin sukupuolen edustajaa.

Tausta

Valtioneuvosto teki 24.3.2022 periaatepäätöksen kansallisesta aineettomien oikeuksien (IPR) strategiasta. Strategian visiona on, että Suomessa on vuonna 2030 tehokkaasti innovaatiotoimintaa ja luovaa työtä tukeva IPR-toimintaympäristö, joka kasvattaa taloudellista hyvinvointia ja kilpailukykyä siten, että perusoikeuksien toteutuminen ja eri yhteiskunnalliset intressit otetaan monipuolisesti huomioon. Patenttilainsäädännön kokonaisuudistus on yksi strategian 15 toimenpiteestä, joilla pyritään saavuttamaan strategian tavoitteet. IPR-lainsäädännön osalta tavoitteena on, että lainsäädäntö on joustavaa, tukee uusia toimintamalleja (ml. tekoäly) ja vanhentunut lainsäädäntö on uudistettu.

Patenttilainsäädännön uudistamista koskevan toimenpidekirjauksen mukaan patenttilain (550/1967) ja patenttiasetuksen (699/1980) uudistamisen yhteydessä toteutetaan patentti- ja rekisterihallitusta koskevan lain (578/2013) tarpeelliset muutokset sekä arvioidaan tarvetta tehdä muutoksia myös muihin keksintöjen suojaamista koskeviin lakeihin. Lainsäädännön valmistelussa kiinnitetään huomiota innovaatiokannustimien luonnin ja innovaatioiden hyödyntämisen mahdollisimman pienen rajoittamisen väliseen tasapainoon sekä arvioidaan sääntelyn vaikutuksia kilpailuun ja markkinoiden toimintaan.

Patenttilain uudistaminen sisältyy myös helmikuussa 2020 julkaistuun hallituksen lainsäädäntöohjelmaan, jonka mukaan voimassa oleva patenttilaki on vanhentunut eikä se ole enää linjassa yleislakien kanssa. Perustuslain näkökulmasta patenttilaissa käytetään paikoitellen väärää

säädöstasoa, mikä aiheuttaa virastoissa ja elinkeinoelämän toimijoissa tulkintaepävarmuutta. Lain yhteensopivuus hallintolain, tietosuojasääntelyn ja EU-sääntelyn (mm. asiamiehen käyttövelvollisuus) tulee korjata mahdollisimman pian. Lisäksi lainsäädäntöä tulee uudistaa sähköisten palvelujen kehittämisen mahdollistamiseksi.

Patenttilain kokonaisuudistus aiheuttaa väistämättä laajan uudistustarpeen ns. pikkupatenttia koskevaan hyödyllisyysmallilakiin (800/1991, ”HML”), sillä HML:ssa sovelletaan tietyiltä osin, mitä patenttilaissa säädetään. HML:lla mahdollistetaan sellaisten teknisten ratkaisujen suojaaminen, joille patenttisuoja ei ole mahdollinen tai tarkoituksenmukainen vaihtoehto. Nykyinen HML jättää kuitenkin alan toimijoiden mukaan liian avoimeksi sen, miten hyödyllisyysmallilla suojattavalta keksinnöltä edellytettävä keksinnöllisyyden taso eroaa patenttilta edellytettävästä keksinnöllisyyden tasosta.

Maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annettu laki (551/1967) liittyy niin ikään läheisesti patenttilakiin ja on näin ollen tarkoituksenmukaista uudistaa patenttilain uudistamisen yhteydessä.

Työryhmän tehtävänä on:

1. Arvioida patenttilain ja -asetuksen, hyödyllisyysmallilain ja maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä annetun lain muutostarpeet.
2. Valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus uudeksi patenttilaiksi ja siihen liittyviksi muiksi lainsäädäntömuutoksiksi erityisesti patenttiasetuksen sekä patentti- ja rekisterihallitusta koskevan lain osalta.
3. Valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus uudeksi hyödyllisyysmallilaiksi ja siihen liittyviksi muiksi lainsäädäntömuutoksiksi.
4. Valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus uudeksi laiksi maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä.

Kokonaisuudistuksen yhteydessä työryhmän valmistelee mahdolliset EU-lainsäädännön täytäntöönpanon vaatimat muutokset.

Työryhmä voi valmistelun aikana kuulla asiantuntijoita sekä järjestää kuulemistilaisuuksia.

Hallituksen esitykset on tarkoitus antaa eduskunnalle viimeistään syys-tuntokaudella 2024.

Työryhmän toimikausi on 16.5.2022–31.12.2023 ja sen on tarkoitus koontua 1–2 kertaa kuukaudessa. Osallistuvat tahot huolehtivat matkasta ja osallistumiskustannuksista. Työ tehdään virkatyönä ja työryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkiota.

Ehdotukset työryhmän jäseniksi tulee toimittaa työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon (kirjaamo.tem@gov.fi) viimeistään 25.4.2022 tunnuksella VN/11401/2022 ja tiedoksi sähköpostitse, hertta.hartikainen@gov.fi ja majja.lonnqvist@gov.fi.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää ilmoitusta myös siinä tapauksessa, että organisaatio ei katso tarpeelliseksi nimetä edustajaansa työryhmään.

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa:
Johtava asiantuntija Hertta Hartikainen, hertta.hartikainen@gov.fi, Puh.
029 504 7323.

Maija Lönnqvist
Teollisuusneuvos

Tanja Müller
Johtava asiantuntija

JAKELU

Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Puolustusministeriö
Patentti- ja rekisterihallitus
Pääesikunta
Elinkeinoelämän keskusliitto
Keskuskauppakamari
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Patentti-insinöörit ry
Suomen yrittäjät ry
Suomen teollisoikeudellinen yhdistys ry
Suomen patenttiasiamiesyhdistys ry
Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy